

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Comisia juridică, numiri și imunități

AMENDAMENTE

la proiectul Legii cu privire la modificarea unor acte normative
(modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție)
înregistrat în Parlament cu nr. 208 din 28.06.2023

În conformitate cu prevederile art. 59 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr. 797/1996, propun următoarele amendamente la proiectul legii cu privire la modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție):

1. La Art. IV pct. 15, în partea ce se referă la noua redacție a articolului 442 din Codul de procedură civilă, propun: la alineatul (1) din art. 442 de a substitui cuvintele „poate invoca” cu cuvântul „invocă”.

Argumentare:

Modificarea este necesară pentru a exclude posibilele acte arbitrare ale instanței. Considerăm că instanța de casație este obligată să verifice *ex officio* dacă hotărârile instanțelor inferioare au afectat drepturile persoanelor neimplicate în proces. Pentru a nu crea teren favorabil de discreție nejustificată, se impune reglementarea clară a competenței instanței supreme.

2. Se propune completarea proiectului cu un articol nou cu următorul cuprins:

„Art. VIII - Articolul 10 din Legea bugetului de stat pentru anul 2023 nr. 359/2022 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2023, nr. 223-226, art. 388) se modifică după cum urmează:

la litera f) cuvintele „, al Curții Supreme de Justiție” se exclud;

se completează cu litera h) cu următorul cuprins:

„h) în mărime de 4300 de lei – pentru judecătorii din cadrul Curții Supreme de Justiție.”

Articolele următoare vor fi renumerotate.

Argumentare:

Propunerile date derivă din angajamentele asumate la momentul adoptării Legii nr. 65/2023 or, scopul acestora este de a majora nivelul de salarizare pentru judecătorii CSJ, care vor promova evaluarea externă a integrității.

Amintim că în Nota informativă a proiectului Legii nr. 65/2023 a fost specificat următoarele: „*Menționăm despre faptul că se planifică majorarea salariilor judecătorilor care vor promova evaluarea extraordinară a integrității, pentru a-i încuraja, cu condiția menținerii de către aceștia a nivelului ridicat al integrității, precum și pentru a apropia salariul judecătorilor de nivelul salariilor judecătorilor din alte state, după cum a fost reflectat în raportul CEPEJ, publicat în anul 2020. Propunerile privind sporirea remunerației judecătorilor vor fi incluse în proiectul legii pentru modificarea cadrului normativ conex.”*

Până la reforma CSJ, instanța supremă dispunea de 33 funcții de judecători. Ulterior, prin Legea nr. 64/2023 cu privire la Curtea Supremă de Justiție acest număr a fost redus la 20 de judecători. Astfel, se propune **utilizarea fondului de salarizare al CSJ pentru 33 funcții de judecători (aprobat la începutul anului) pentru 20 funcții actuale de judecători.**

În rezultat, în limita sumei de bani aprobate la începutul anului pentru remunerarea judecătorilor CSJ, valoarea de referință poate fi majorată la 4300 lei.

Precizăm că **la începutul anului curent** (până la intrarea în vigoare a majorărilor salariale din luna iunie) salariile de funcție ale judecătorilor CSJ constituiau (cu aplicarea valorii de referință de 2 600 lei):

- Președintele CSJ – 36 750 lei;
- Vicepreședintele CSJ – 35 990 lei;
- judecătorii CSJ – 32 460 lei sau, după caz, 32 360 lei.

Actualmente, raportat la valoarea de referință de 3 000 lei, salariile de funcție ale judecătorilor CSJ constituie:

- Președintele CSJ – 42 820 lei;
- Vicepreședintele CSJ – 40 950 lei;
- judecătorii CSJ – 36 870 lei.

Urmare a modificării propuse prin prezentul amendament (valoarea de referință de 4 300 lei), pentru judecătorii CSJ **care vor promova evaluarea externă**, de facto, se vor înregistra următoarele majorări salariale:

- Președintele CSJ va avea un salariu în mărime de 60 450 lei (o majorare cu 17 630 lei față de cuantumul actual);
- Vicepreședintele CSJ – 56 790 lei (o majorare cu 15 840 lei față de cuantumul actual);
- judecătorii CSJ – 53 530 lei (o majorare cu 16 660 lei față de cuantumul actual).

Totodată, dacă comparăm salariul propus prin prezentul amendament cu salariul stabilit la începutul anului curent, constatăm o creștere cu 64,5% a salariului Președintelui CSJ, a vicepreședintelui – cu 57,8%, iar a judecătorilor CSJ – cu 64, 4%.

În context, subliniem că impactul financiar al acestei reforme va fi resimțit începând cu anul 2024. Or, pentru anul în curs se propune redistribuirea mijloacelor financiare existente, prevăzute pentru 33 funcții de judecători ai CSJ.

3. Se propune completarea proiectului cu un articol nou cu următorul cuprins:

„Art. IX. – La articolul 6 alin. (8) din Legea nr. 65/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție (monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2023, nr. 117-118, art. 192), cuvintele „stabilit la data intrării în vigoare a prezentei legi” se exclud.

Articolele următoare vor fi renumerotate.

Argumentare:

Actualmente, atât Legea nr. 65/2023, cât și proiectul Legii privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor prevăd că indemnizația lunară a membrilor Comisiei de evaluare a judecătorilor și cea a membrilor Comisiei de evaluare a procurorilor este „echivalentă cu

mărimea dublă a salariului de bază a judecătorului CSJ, stabilit la data intrării în vigoare a prezentei legi.”.

Spre deosebire de cele două comisii menționate, în cazul Comisiei „pre-vetting”, art. 3 alin. (4) din Legea nr. 26/2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, stabilește că membrii acesteia *„beneficiază lunar de o indemnizație echivalentă cu dublul salariului de bază al judecătorului Curții Supreme de Justiție cu vechimea în muncă în funcția de judecător de peste 16 ani.”*

În context, subliniem că la data de 30 iunie 2023 au intrat în vigoare modificările la Legea bugetului de stat pentru anul 2023 nr. 359/2022 (Legea nr. 168/2023). Astfel, a fost majorată valoarea de referință pentru calculul salariului judecătorilor CSJ. Drept urmare, indemnizația membrilor Comisiei „pre-vetting” a fost majorată, iar indemnizația membrilor Comisiilor de evaluare a judecătorilor și procurorilor vor rămâne neschimbate.

Situația creată este una inechitabilă, or, membrii Comisiilor de evaluare a judecătorilor și procurorilor vor avea un volum de muncă mult mai mare decât cel al Comisiei „pre-vetting”. Astfel, se propune excluderea din Legea nr. 65/2023, a prevederilor ce creează impedimente în ajustarea indemnizațiilor menționate.

4. În contextul amendamentului propus la pct. 1 de mai sus, este necesar de a expune alin. (1) din actualul Art. IX în următoarea redacție:

„(1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial, cu excepția:

a) prevederilor art. III, art. IV pct. 1-9 și 11-16, și art. VI, care vor intra în vigoare la 1 septembrie 2023;

b) prevederilor Art. VIII, care se vor aplica:

1. pentru judecătorii Curții Supreme de Justiție, care au promovat evaluarea externă potrivit Legii nr. 65/2023 – începând cu luna următoare promovării evaluării;

2. pentru candidații la funcțiile vacante de judecător al CSJ, care au promovat evaluarea potrivit Legii nr. 65/2023 – din momentul numirii în funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție.”

Argumentare:

Intrarea în vigoare în mod etapizat este necesară pentru a asigura buna implementare a prevederilor legale. Reglementările propuse la codurile de procedură trebuie să intre în vigoare la 1 septembrie, în scopul oferirii un termen rezonabil pentru familiarizarea practicienilor, dar și a publicului larg cu modificările operate. Totodată, prevederea de la Art. IV pct. 10 se referă la modificările propuse pentru art. 477 din CPC, care au fost elaborate pentru executarea Hotărârii Curții Constituționale nr. 20/2022 și este necesar ca aceasta să intre în vigoare la momentul publicării proiectului.

Completarea privind salarizarea judecătorilor CSJ derivă din amendamentul înserat la pct.

1.

5. Se propune completarea proiectului cu un articol nou cu următorul cuprins:

Art.X. – La articolul 23, alin. (3) din Legea nr. 947/1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 15–17, art. 65), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

„(3) Condițiile și modul de salarizare a președintelui Consiliului Superior al Magistraturii și a membrilor Consiliului Superior al Magistraturii sunt stabilite de legislația privind sistemul de salarizare în sectorul bugetar. Membrii Consiliului Superior al Magistraturii din rândul persoanelor care se bucură de o înaltă reputație profesională și integritate personală, cu experiență în domeniul dreptului sau în alt domeniu relevant

prevăzut la art. 31 alin. (11) lit. c), primesc o indemnizație lunară egală cu salariul mediu al membrilor Consiliului Superior al Magistraturii aleși din rândul judecătorilor.”

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Olesca Shumch
Shumch